

Автор:

Місюра Олександр Сергійович
студент 11 ОВм групи

Науковий керівник:

Франчук Василь Михайлович,
кандидат педагогічних наук,
професор кафедри комп'ютерної інженерії
та освітніх вимірювань

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАМОДІЇ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ З КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК В УКРАЇНІ

Анотація. Динаміка розвитку українського суспільства, постійна зміна вимог до фахівців актуалізують значення неперервної освіти в особистісному і професійному житті людини. У цьому процесі важливою складовою є неформальна освіта. Вона забезпечує оновлення та удосконалення компетенцій особистості протягом життя, допомагає у професійному самовизначенні, сприяє активній комунікації та соціалізації, розвиває професійну мобільність людини. Важливо, щоб процес залучення особистості до неформальної освіти розпочинався ще на етапі професійної підготовки у вищому навчальному закладі [1].

Ключові слова: формальна освіта, неформальна освіта, ІТ-сфера, професійна підготовка, аналіз, статистика, вища освіта, диплом.

Вступ. Підготовка професіональних фахівців – одне з найважливіших завдань закладів вищої освіти. Під професіоналізмом розуміється висока майстерність за здобутою професією, що дозволяє випускнику бути конкурентоспроможним на ринку праці. Фахівці визнають, що на фоні стабільно зростаючого ринку ІТ-компанії відчують гостру нестачу висококваліфікованих спеціалістів, при чому наголошується, що "академічна" ІТ-освіта не відповідає вимогам ринку [2].

Професіоналізм забезпечує високу мобільність фахівця, його здатність оперативно освоювати нововведення й швидко адаптуватися до мінливих умов виробництва.

Постановка задачі. Проблема професійної підготовки фахівців є предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених (Зязюн І. А., Коваль Т. І., Ничкало Н. Г., Семиченко В. А., Солдатенко М. М., Сисоєва С. О., Чобітько М. Г. та ін.).

Ефективність підготовки студентів знаходиться в прямій залежності від того, наскільки повно враховуються особливості їх майбутньої професійної діяльності в процесі навчання. Оскільки, формальна освіта в багатьох випадках не задовольняє вимоги ринку праці, то великого значення набуває неформальна освіта, яка сприяє оновленню а іноді й формуванню нових знань і навичок.

Мета роботи. Проаналізувати ринок праці і визначити місце та роль неформальної освіти у підготовці фахівців ІТ галузі.

Основна частина. Наявність диплома не впливає на зарплату, а ІТ-компанії рідко висувають вимоги до освіти кандидатів. Щоб з'ясувати вимоги ІТ-компаній до освіти кандидатів скористаємося статистикою вакансій електронного ресурсу jobs.dou.ua.

Структура даних така, що окремої графі вимог до освіти немає, тому пошук проходив по всьому опису вакансії. Список пошукових слів був таким: degree, diplom, master, bachelor, диплом, магістр, магістр, бакалавр, вищ *, * вищ, вищ * освіт, освіт * вищ, high * educ, educ * high (тут * означає будь-яку послідовність будь-яких символом довжиною від 0 до 10) [3].

В результаті пошуку виявилось, що тільки в 14% вакансій були вимоги до вищої освіти кандидата (як обов'язкові, так і бажані).

Крім того, більш великі компанії частіше шукають людей з вищою освітою: 25% вакансій від ТОП-25 ІТ-компаній містять такі вимоги - в порівнянні з 12% інших вакансій.

Але все ж вважати вищу освіту абсолютно безкорисною не можна. Великі компанії частіше включають вищу освіту до списку вимог, а частка працівників з освітою зростає в міру підвищення зарплати, в тому числі тому що ця частка взаємопов'язана з типом і розміром компанії. Цей зв'язок може бути результатом як отриманих знань, так і особистісних якостей людей, які отримали вищу освіту.

Більшість українських ІТ-шників здобувають вищу освіту, хоча і оцінюють її якість досить низько - за даними опитування DOU про заклади вищої освіти, середня оцінка готовності рекомендувати свій факультет або кафедру становить 6.2 з 10 [4].

Вища ІТ-освіта в Україні: престижна, але неактуальна. Окремі критерії навчання також оцінені невисоко і в основному коливаються в інтервалі 5-6 балів. З оцінками користі отриманих знань для роботи в ІТ і цікавого навчання. Досвід викладачів в частині практичного застосування своїх дисциплін та вміння пояснити це практичне застосування також оцінений середньо (5,3 з 10). Тобто користь знань для роботи в ІТ і практичний досвід викладачів оцінені на одному рівні - що виглядає логічним. Навряд чи люди без досвіду в галузі можуть давати ті знання, які потрібні в професійній діяльності.

Заклади вищої освіти досить активно працюють з ІТ-компаніями. 43% опитаних сказали, що їхні заклади залучають ІТ-фахівців до викладання повноцінних навчальних курсів, 40% - що вуз досить активно взаємодіє з ІТ-компаніями в сфері працевлаштування. Даний факт підтверджує важливість знань практичного застосування в галузі і неформальної освіти в цілому.

Неформальна освіта цікава тим, що вона зорієнтована на інтереси та потреби активного слухача та виступає як навчальна діяльність у робочий чи позаробочий час у колі фахівців, друзів, родини, що не є структурованою, організованою чи спланованою. А навчальний процес, що відповідає структурі цієї діяльності, набуває організованої форми, не належить до державних програм обов'язкової освіти та визначається цілеспрямованістю.

Значна частина населення Євросоюзу бере активну участь у неформальному навчанні, 80% їх неформальної освіти стосується безпосередньо професійної реалізації. Найпопулярнішими цілями людей є бажання мати кращу роботу та покращення кар'єри (45%), удосконалити рівень знань і вмінь з певного напрямку (33%), отримати знання та вміння, необхідні в повсякденному житті (26%).

Сьогодні створюється єдиний світовий освітній простір для «демократичної освіти», яка ґрунтується на засадах нової філософії XXI століття, яка відстоює самостійне незалежне мислення особистості, її готовність до прийняття й розуміння думки іншого, а також спрямованість людей на об'єднання, згуртування для досягнення миротворчих цілей і добробуту громади, держави, суспільства. Такому підходу найбільше сприяє неформальна освіта. Вона забезпечує перенесення ідеї особистісного самовдосконалення у нові контексти і створення оптимальних умов для саморозвитку.

Висновки. Розширення застосування неформальної освіти може бути корисним для нашого суспільства і сприятиме: можливості швидко реагувати на потреби ринку праці та послуг; можливості самостійного вибору часу, місця і тривалості навчання.

Незважаючи на цей факт у формальній освіті отримання практичних знань за фахом для подальшого працевлаштування - це одна з двох основних причин отримання вищої освіти. Втім, на першому місці все ж хрестоматійне «навчитися вчитися».

Список використаних джерел

1. Шапочкіна О. В. Сучасні тенденції розвитку неформальної освіти майбутніх учителів у Німеччині : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "теорія і методика професійної освіти" / Шапочкіна Ольга Володимирівна – Київ, 2012. – 22 с.
2. Матвієнко О. ІТ-освіта у вищих навчальних закладах культури: доцільність і профільність / О. Матвієнко, М. Цивін. // Вісник Книжкової палати. – 2013. – №10.
3. Макарова О. Чи потрібен ІТ-фахівця диплом [Електронний ресурс] / Ольга Макарова. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://dou.ua/lenta/articles/diploma-for-job/>.
4. Макарова О. Рейтинг вузів DOU 2017 [Електронний ресурс] / Ольга Макарова. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://dou.ua/lenta/articles/ukrainian-universities-2017/?from=doufp>.